II

(EY:n ja Euratomin perustamissopimuksia soveltamalla annetut säädökset, joiden julkaiseminen ei ole pakollista)

PÄÄTÖKSET

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 7 päivänä helmikuuta 2007,

tukiohjelmasta, jonka Italia aikoo toteuttaa Sisilian aluelain N:o 21/2003 14, 15 ja 16 artiklan nojalla C 31/2005 (ex N 329/2004)

(tiedoksiannettu numerolla K(2007) 285)

(Ainoastaan italiankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2007/498/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa [1] ja ottanut huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

I **MENETTELY**

(1) Italian viranomaiset ilmoittivat 28 päivänä heinäkuuta 2004 29 päivänä joulukuuta 2003 annetun aluelain N:o 21, jäljempänä 'alueellinen laki', 14, 15 ja 16 artiklastä. Komissio pyysi lisätietoja 22 päivänä syyskuuta 2004 päivätyllä kirjeellä. Italian viranomaiset pyysivät 24 päivänä tammikuuta 2005 päivätyllä kirjeellä lisäaikaa, jonka komissio myönsi 25 päivänä tammikuuta 2005 päivätyllä kirjeellä.

(2) Italian viranomaiset ilmoittivat 26 päivänä tammikuuta 2005 päivätyllä kirjeellä, että 14 ja 15 artiklan mukainen tukiohjelma oli pantu täytäntöön Euroopan komission hyväksyntää odotettaessa EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen 12 päivänä tammikuuta 2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 69/2001 [2], jäljempänä *'de minimis* -asetus', nojalla.

(3) Komissio pyysi 29 päivänä maaliskuuta 2005 päivätyllä kirjeellä Italian viranomaisilta lisätietoja. Viranomaiset toimittivat pyydetyt tiedot niille 27 päivänä huhtikuuta 2005 lähetetyn muistutuksen jälkeen 18 päivänä toukokuuta 2006 ja 2 päivänä kesäkuuta 2006 päivätyillä kirjeillä.

(4) Lisätietoja pyydettiin vielä 10 päivänä kesäkuuta 2005 päivätyllä kirjeellä. Italian viranomaiset vastasivat 12 päivänä ja 14 päivänä heinäkuuta 2005 päivätyillä kirjeillä.

(5) Komissio ilmoitti Italialle 6 päivänä syyskuuta 2005 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa kyseisen toimenpiteen osalta EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa ja ETA-sopimuksen 62 artiklassa tarkoitettu menettely.

(6) Komission päätös menettelyn aloittamisesta on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* [3]. Komissio on kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa tuesta.

[1] EUVL C 263, 22.10.2005, s. 30.

[2] EYVL L 10, 13.1.2001, s. 30.

[3] Ks. alaviite 1.

(7) Komissio ei ole saanut asianomaisilta huomautuksia.

(8) Italian viranomaiset pyysivät 10 päivänä marraskuuta 2005 päivätyllä kirjeellä komissiota keskeyttämään menettelyn siihen asti, kunnes Euroopan yhteisöjen tuomioistuin on antanut tuomion asiassa C-475/2003, joka koskee sitä, onko Italian tuotantotoiminnasta alueellisesti kannettava vero, jäljempänä 'IRAP-vero', jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta (yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste) 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY ([4]) 33 artiklan 1 kohdan mukainen. Komissio ilmoitti 18 päivänä lokakuuta 2005 päivätyllä kirjeellä hyväksyvänsä pyynnön. Tuomioistuin on sittemmin todennut IRAP-veron olevan direktiivin 77/388/ETY 33 artiklan 1 kohdan mukainen ([5]).

(9) Italian viranomaiset ilmoittivat 10 päivänä toukokuuta 2006 päivätyllä kirjeellä A/33600 komissiolle 14 ja 15 artiklan mukaisten toimenpiteiden muutoksista, joiden mukaan tuki pannaan täytäntöön *de minimis* -asetuksen nojalla myös, jos komissio tekee asiassa kielteisen päätöksen.

II **TOIMENPITEEN KUVAUS**

a) **Toimenpiteen oikeusperusta**

(10) Aluelain N:o 21/03 14,15 ja 16 artikla.

b) **Toimenpiteen tarkoitus**

(11) Italian viranomaisten mukaan toimenpiteen tarkoituksena on edistää uusien yritysten perustamista ja kaventaa Sisiliassa ja muilla Italian alueilla toimivien yritysten välistä kuilua.

(12) Lisäksi toimenpiteellä pyritään edistämään Euroopan unionin taloudellista yhdentymistä niiden maiden kanssa, jotka ovat allekirjoittaneet Barcelonassa 27 ja 28 päivänä marraskuuta 1995 järjestetyssä Euro–Välimeri-konferenssissa hyväksytyn julistuksen.

(13) Toimenpide koostuu kahdesta tukiohjelmasta: alueellisen lain N:o 21/2003 14 ja 15 artiklassa säädetään, että tietyt yritykset vapautetaan IRAP-verosta, ja 16 artiklassa säädetään Euroopan ja Välimeren alueen rahoituspalvelu- ja vakuutuskeskuksen perustamisesta.

(14) Lain 14 ja 15 artiklassa myönnetään vapautus IRAP-verosta viideksi vuodeksi joillekin uusille, vuonna 2004 toimintansa aloittaneille sekä tietyille jo aiemmin olemassa olleille yrityksille.

(15) Lain 14 artiklan mukaan IRAP-verosta vapautetaan viitenä peräkkäisenä (toiminnan aloittamista seuraavana) verovuotena

a) vuonna 2004 toimintansa aloittaneet matkailu- ja majoitusalan yritykset, käsiteollisuusyritykset, kulttuurin alalla toimivat yritykset, elintarvikeyritykset ja tietotekniikan alan yritykset,

b) kaikki vuonna 2004 toimintansa aloittaneet teollisuusyritykset, joiden liikevaihto on enintään 10 miljoonaa euroa.

(16) Lain 15 artiklassa myönnetään vuodesta 2004 viideksi vuodeksi vapautus IRAP-veron siitä osasta, joka peritään kaikkien yritysten keskimääräisen veroperusteen vuosina 2001–2003 ylittävästä veroperusteesta, lukuun ottamatta kemian ja petrokemian aloilla toimivia yrityksiä.

(17) Tukikelpoisia ovat ainoastaan ne yritykset, joiden sääntömääräinen kotipaikka, hallinnollinen päätoimipaikka tai pääkonttori ovat kaikki Sisiliassa.

(18) Lain 16 artiklalla perustetaan Euroopan ja Välimeren alueen rahoituspalvelu- ja vakuutuskeskus, jossa toimii luottolaitosten ja kiinteistö-, omaisuudenhoito-, vakuutus- ja rahoitusyritysten tytäryrityksiä ja joka kokoaa varoja ulkomaisilta markkinoilta käytettäväksi yksinomaan Italian valtion alueen ulkopuolella ja ulkomaalaisten hallinnoimina. Keskuksessa toimii myös yrityksiä, jotka toimivat välittäjinä ja tarjoavat apua kansainvälisen kaupan alalla. Keskuksen alaisuudessa toimii Sisilian alueen presidentin nimeämä valvontakomitea, joka myöntää ja epää yrityksiltä lupia toimia keskuksessa.

(19) Yrityksille myönnetyt etuudet ovat:

a) 50 prosentin vähennys IRAP-verosta keskuksessa syntyneistä tuloista,

b) vapautus alueellisista toimiluvista perittävistä maksuista,

c) kiinteämääräinen alennus rekisteröinti-, kiinteistö- ja maarekisteriverosta,

([4]) EYVL L 145, 13.6.1977, s. 1.
([5]) Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen asia C-475/2003, Banca popolare di Cremona Soc.coop.arl v. Agenzia Entrate Ufficio Cremona, tuomio 3.10.2006, ei vielä julkaistu.

d) vapautus yhtiöverosta Sisiliassa keskuksen toiminnan ansiosta syntyneiden tulojen osalta ([6]).

(20) Edut myönnetään liiketoimille ainoastaan niissä kolmansissa maissa, jotka ovat liittyneet 27–28 päivänä marraskuuta 1995 annettuun Barcelonan julistukseen ([7]).

(21) Keskuksen tarkka sijoituspaikka Sisiliassa ja perusteet, joiden mukaan yritykselle myönnetään lupa toimia keskuksessa, määritellään soveltamislainsäädännössä.

(22) Toimenpiteiden hyväksyminen on mahdollista, koska Sisilian alueella on perustuslakia vastaavan *statuto regionale* -säädöksen 36 ja 38 artiklan mukaan verotuksellinen autonomia.

c) **Toimenpiteen määrärahat**

(23) Italian viranomaisten arvion mukaan edellä esitettyjen ehtojen tultua voimaan 14 ja 15 artiklan talousarviovaikutus on vuosina 2004–2009 yhteensä noin 170 miljoonaa euroa (14 artiklan vaikutus noin 120 miljoonaa euroa ja 15 artiklan noin 48 miljoonaa euroa). Viranomaiset eivät ole esittäneet arviota 16 artiklan talousarviovaikutuksista.

d) **Toimenpiteen kesto**

(24) Aluelaki N:o 21/2003 tuli voimaan 30 päivänä joulukuuta 2003, mutta 14, 15 ja 16 artiklan soveltaminen on suoraan riippuvainen Euroopan komission hyväksynnästä.

(25) Italian viranomaiset ilmoittivat 26 päivänä tammikuuta 2005 päivätyllä kirjeellä, että 14 ja 15 artikla oli pantu täytäntöön *de minimis* -asetuksen nojalla odotettaessa Euroopan komission hyväksyntää. Italian viranomaiset ilmoittivat tämän jälkeen 10 päivänä toukokuuta 2006 päivätyllä kirjeellä, että 14 ja 15 artikla pantaisiin täytäntöön *de minimis* -asetuksen nojalla myös, jos komissio tekisi kielteisen päätöksen.

(26) Lain 14 artiklassa tarkoitettua toimenpidettä on sovellettu vuodesta 2005. Italian viranomaiset ovat sitoutuneet soveltamaan sitä viiden verovuoden ajan.

(27) Lain 15 artiklassa tarkoitettua toimenpidettä sovelletaan viiden verovuoden ajan eli vuosina 2004–2009.

(28) Lain 16 artiklassa tarkoitettua toimenpidettä sovelletaan tuen voimaantulosta sitä verovuotta seuraavaan verovuoteen, jona Barcelonan julistuksessa tarkoitettu vapaakauppa-alue perustetaan (2010).

III **MENETTELYN ALOITTAMISEN SYYT**

a) **14 ja 15 artikla: Vapautus IRAP-verosta**

(29) Komissio katsoi 6 päivänä syyskuuta 2005 päivätyssä kirjeessään, että ilmoitettu tukiohjelma oli EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaista valtiontukea, sillä siihen käytetään valtion varoja, se on valikoiva eli suunnattu tietyille tuotannonaloille ja/tai yrityksille, sillä annetaan taloudellista etua tietyille yrityksille verohelpotusten muodossa ja se saattaa vääristää kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(30) Menettelyn aloittamisen syynä oli myös se, että komissiolla on epäilyjä aluelain N:o 21/2003 14, 15 ja 16 artiklan mukaisen tuen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille.

(31) Komissio epäili ensinnäkin, onko toimenpide alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen ([8]), jäljempänä 'suuntaviivat', mukainen. Ilmoituksen mukaan toimenpiteellä annettaisiin toimintatukea edellä 14 ja 17 kohdassa esitetyt edellytykset täyttäville sisilialaisille yrityksille ja Euroopan ja Välimeren alueen rahoituspalvelu- ja vakuutuskeskuksessa toimiville yrityksille.

([6]) Sisilia ottaisi hoitaakseen verovelvollisen oikeuksista 27 päivänä heinäkuuta 2000 annetun lain N:o 212 (Italian virallinen lehti 177, 31.7.2000) 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti sellaisten tuensaajien yhtiöveron, joiden verotuksellinen kotipaikka on muualla kuin Sisiliassa. Sisilialaisten yritysten maksama yhtiövero kuuluu Sisilian alueelle.

([7]) Kyseiset kolmannet maat ovat Algeria, Egypti, Israel, Jordania, Kypros, Libanon, Malta, Marokko, Syyria, Tunisia, Turkki sekä palestiinalaishallinto.

([8]) EYVL C 74, 10.3.1998, s. 9.

(32) Suuntaviivojen 4.15 kohdan mukaan toimintatukea voidaan myöntää, jos se edistää alueellista kehitystä, myöntäminen on perusteltua sen laadun vuoksi ja tuen taso on oikeassa suhteessa niihin haittoihin, joita sillä pyritään lievittämään. Komissiolla oli epäilyjä siitä, olivatko Italian viranomaiset pystyneet perustelemaan toimintatuen myöntämisen osoittamalla mahdollisten haittojen olemassaolon ja määrittämällä niiden laajuuden, ja siitä, edistetäänkö tuella alueellista kehitystä.

(33) Komissio epäili, voiko aluelain N:o 21/2003 14 ja 15 artiklassa tarkoitettu toimintatuki soveltua yhteismarkkinoille, luodaanko sen avulla uusia yrityksiä ja kavennetaan Sisiliassa ja muilla Italian alueilla toimivien yritysten välistä kuilua. Komissio totesi, ettei ole selkeää, miten (esimerkiksi 15 artiklan soveltamisalaan kuuluvilta) tuensaajilta alennetaan IRAP-veroa ja uusia yrityksiä perustetaan Sisiliaan, eivätkä Italian viranomaiset ole selventäneet asiaa. Tukea ei voida katsoa yhteismarkkinoille soveltuvaksi vain sen vuoksi, että IRAP-veroa alentamalla voidaan teoriassa lisätä uusien yritysten määrää.

(34) Italian viranomaiset totesivat ilmoituksessaan, että 10 miljoonan euron yläraja on riittävän matala sen varmistamiseksi, että 14 artiklaa sovelletaan ainoastaan pk-yrityksiin. Komissio vastasi, että 14 artikla on vain näennäisesti rajoitettu pk-yrityksiin, sillä siinä ei oteta huomioon työntekijöiden määrää eikä varsinkaan sitä, onko tukea saava yritys pk-yrityksiä koskevissa suuntaviivoissa ([9]) tarkoitettu omistusyhteysyritys tai sidosyritys. Komissio huomauttaa, että kyseinen toimenpide on toimintatukea, vaikka Italian viranomaiset voisivatkin osoittaa, että ainoastaan suuntaviivoissa tarkoitetut pk-yritykset saavat tukea.

(35) Lisäksi Italian viranomaiset totesivat, että koska mikroyritysten osuus on Sisiliassa suuri, rahoituskustannukset ovat korkeampia ja työvoimaa tarvitaan paljon; työvoima- ja velkakustannukset muodostavat suuren osan IRAP-veron veropohjasta, jolloin sisilialaiset yritykset joutuvat epäedulliseen asemaan. Komissio totesi, että vaikka mikroyritysten suuri osuus ja sen vaikutukset ovat ongelma Sisilian taloudelle, tilannetta ei saa parannettua yleisellä, kaikenkokoisille yrityksille tarkoitetulla IRAP-veron alentamisella, joka ei koske ainoastaan mikroyrityksiä. Tuki ei myöskään vaikuta olevan tarkoitettu korjaamaan Sisilian kaukaisesta sijainnista johtuvia ongelmia ja kustannuksia, esimerkiksi kuljetuskustannuksia. Komission mukaan ei esimerkiksi ole selvää, että Sisilian sijainnista koituisi matkailu-, majoitus- ja kulttuurialalla toimiville yrityksille erityistä haittaa (14 artikla).

(36) Komissio toteaa lisäksi, että Italian viranomaisten toimittamat asiakirjat eivät sisällä tarpeeksi tietoja sen takaamiseksi, että tuki vähenee ajan myötä. Esitetyn esimerkin perusteella vaikuttaa siltä, että Italian viranomaiset aikovat vähentää IRAP-veroa koskevan vapautuksen osuutta, mutta tämä ei takaa sitä, että tuen määrä vähenisi.

(37) Koska 15 artiklan nojalla annetaan tukea kaikenkokoisille yrityksille, komission mukaan ei myöskään vaikuta siltä, että toimenpiteen suhteellisuus voitaisiin osoittaa ainoastaan käyttämällä sellaisten yritysten tietoja, joiden liikevaihto on alle 10 miljoonaa euroa, joissa on alle 10 työntekijää ja jotka toimivat teollisuus-, tietotekniikka- ja matkailu- ja majoitusaloilla.

(38) Komissio oli sitä mieltä, että toimenpide vaikuttaa aineellisesti valikoivalta, sillä useat yritystyypit on suljettu 14 ja 15 artiklassa tarkoitettujen veroetuuksien ulkopuolelle (ks. 56 kohta) ja sillä suositaan erityisesti matkailu- ja majoitus-, kulttuuri-, elintarvike- ja tietotekniikka-aloja. Lisäksi vaikuttaa siltä, että toimenpiteellä suositaan jo toiminnassa olevia ja uusia teollisuusyrityksiä, joiden liikevaihto on alle 10 miljoonaa euroa, kun taas kemian ja petrokemian alan yritykset eivät voi saada tukea.

(39) Italian viranomaiset totesivat antamissaan tiedoissa, että kemian ja petrokemian alan yritykset oli suljettu 15 artiklassa tarkoitetun tuen ulkopuolelle sen vuoksi, ettei niille koidu ylimääräisiä kuljetuskustannuksia alueen kaukaisen sijainnin takia ja alalla toimii hyvin vähän yrityksiä. Komissiosta ei kuitenkaan vaikuta siltä, että kaikilla tukikelpoisilla aloilla toimivien yritysten kuljetuskustannukset olisivat suuret eikä tuensaajien määrä vaikuta mitenkään siihen, että toimenpide määritetään tueksi.

(40) Komissio huomautti myös, että sisilialaiset ja muut kuin sisilialaiset yritykset ovat toimenpiteen suhteen eriarvoisessa asemassa, sillä tukea eivät voi saada yritykset, joiden sääntömääräinen kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa. Komission mukaan Italian viranomaisten tekemälle valinnalle ei ole puolueettomia perusteita, minkä vuoksi kyseinen tukiohjelmaan kuuluva säännös on EY:n perustamissopimuksen 43 artiklan vastainen. Myös tästä syystä

([9]) Komission asetus (EY) N:o 70/2001, (EYVL L 10, 13.1.2001, s. 33). Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1976/2006 (EUVL L 368, 23.12.2006, s. 85). Ks. erityisesti myös mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä 6 päivänä toukokuuta 2003 annetun komission suosituksen (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36) liite.

komissio katsoi, ettei toimenpidettä voida pitää yhteismarkkinoille soveltuvana ([10]). Se totesi myös, että toimenpiteellä annetaan valikoiva etu sisilialaisille yrityksille, sillä tukiohjelmaan voivat kuulua ainoastaan ne yritykset, joiden sääntömääräinen kotipaikka, hallinnollinen päätoimipaikka ja pääkonttori ovat Sisiliassa. Tämä ei vaikuta olevan kaikkien niiden yritysten tilanne, joilla on tuotantoa tai kaupallista toimintaa Sisiliassa ja jotka maksavat tästä IRAP-veroa. Italian viranomaiset eivät ole perustelleet tätä seikkaa kirjeenvaihdossaan.

b) **16 artikla**

(41) Komissio totesi, etteivät Italian viranomaiset selvittäneet antamissaan lisätiedoissa, mistä syystä ne katsovat Euroopan ja Välimeren alueen rahoituspalvelu- ja vakuutuskeskuksen perustamiseen annetun tuen olevan sallittua EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetun poikkeuksen nojalla.

(42) Italian viranomaiset vahvistavat kirjeenvaihdossaan, että kyseessä on toimintatuki. Komissio totesi, että rahoitusalalla annettavan tuen vääristävä vaikutus voi olla huomattava eikä taloudellinen toiminta edistä merkittävällä tavalla niiden alueiden haittojen poistamista, joihin voidaan soveltaa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettua poikkeusta valtiontukisääntöjen soveltamisesta yritysten välittömään verotukseen annetun komission tiedonannon ([11]) ja sen perusteella tehtyjen eri päätösten mukaisesti. Komissio muistutti, että kyseisen tiedonannon mukaan tukien on oltava ”oikeassa suhteessa asetettuun tavoitteeseen ja oikein kohdennettuja”, jotta komissio voisi katsoa erityisalueiden taloudellisen kehityksen tukemiseen myönnettävien valtiontukien soveltuvan yhteismarkkinoille. Tämän perusteen mukaan offshore-toimintaa sekä toimintaa, jolla on vähän tai ei ollenkaan vaikutusta paikalliseen talouteen, ei todennäköisesti hyväksytä yhteismarkkinoille soveltuvaksi valtiontueksi. Komissio on tämän vuoksi esittänyt epäilyjä siitä, onko tuen taso oikeassa suhteessa niihin haittoihin, joita sillä pyritään lievittämään.

(43) Komissio esitti epäilyjä myös siitä, voidaanko 16 artiklassa tarkoitettu toimenpide katsoa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetuksi Euroopan yhteistä etua koskevaksi hankkeeksi.

(44) Italian viranomaisten pääasiallinen perustelu sille, että toimenpide katsottaisiin EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetuksi Euroopan yhteistä etua koskevaksi hankkeeksi, oli se, että 16 artikla perustuu Friuli-Venezia Giulian alueen, Bellunon maakunnan ja naapuriseutujen taloudellisesta toiminnasta ja kansainvälisestä yhteistyöstä 9 päivänä tammikuuta 1991 annettuun lakiin N:o 19. Laissa perustettiin Triesten rahoituspalvelu- ja vakuutuskeskus, jonka komissio katsoi vuonna 2003 yhteismarkkinoille soveltumattomaksi, vaikka oli vuonna 1995 hyväksynyt sen EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetun poikkeuksen nojalla ([12]). Komissio huomautti, että se katsoi ensimmäisessä päätöksessään Triesten rahoituspalvelu- ja vakuutuskeskuksen yhteismarkkinoille soveltuvaksi EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan c alakohdassa (nykyisin 87 artiklan 3 kohdan c alakohta) tarkoitetun poikkeuksen nojalla, ei 87 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetun poikkeuksen nojalla ([13]).

(45) Italian viranomaisten mukaan komissio kumosi aiemman päätöksensä, koska Sisilian alueen on mahdollista saada EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan nojalla valtiontukea eivätkä Euroopan pääomamarkkinat ole tarkasteltavana olevassa tapauksessa integroituneet Afrikan pääomamarkkinoihin, mikä on Barcelonan julistuksen mukaisesti edelleen Euroopalle tärkeä tavoite.

(46) Komissio totesi, että kukin tapaus oli analysoitava erikseen ottaen huomioon näennäisesti toisiaan muistuttavien ohjelmien joskus – kuten talouden osalta – huomattavastikin eriävät ominaisuudet. Komissio korosti, että Triesten rahoituspalvelu- ja vakuutuskeskuksen perustamiseen (tukiohjelman viiden vuoden keston ajaksi) myönnetylle tuelle oli asetettu enimmäismäärä ja keskuksessa toimiville yrityksille investointeja varten annettujen lainojen yhteismäärää oli rajoitettu.

(47) Lisäksi komissio katsoo, että vuonna 2003 Triesten osalta esitettyjä syitä voidaan soveltaa myös käsiteltävänä olevaan tapaukseen seuraavista syistä:

a) Eräs pääasiallisista syistä Triesteä koskevan päätöksen kumoamiseen oli se, että tämäntyyppinen toimenpide on toimintatukea, jonka komissio hyväksyy vain poikkeustapauksissa erityiskohtelua edellyttävillä toimialoilla. Rahoitusala ei ole tällainen ja komissio on todennut, että nykyisin rahoitusmarkkinoille osallistuville toimijoille annettavat tuet voivat vääristää alaa huomattavasti.

([10]) Ks. asia C-156/98, Saksa v. komissio, Kok. 2000, s. I-6857,76–87 kohta.

([11]) EYVL C 384, 10.12.1998, s. 3. Ks. 33 kohta.

([12]) Keskus perustettiin 19.1.1991 annetun lain N:o 193 artiklalla. Asiaa koskevat komission päätökset ovat 12.4.1995 tehty päätös 95/452/EY (EYVL L 264, 7.11.1995, s. 30) ja voimassa olevasta tukiohjelmasta, jonka Italia on hyväksynyt myönnettäväksi Triesten rahoituspalvelu- ja vakuutuskeskukselle, 11.12.2002 tehty komission päätös 2003/230/EY (EUVL L 91, 8.4.2003, s. 47).

([13]) Ks. alaviite 12.

b) Triesteä koskevan päätöksen kumoamisen perusteluna oli myös se, että komissio voi ottaa valtiontukisääntöjen mukaisesti tekemässään arviossa huomioon yritysverotuksen käytännesääntöjä ([14]) laadittaessa havaitut kielteiset vaikutukset kilpailuun. Valmistelutyöt osoittivat, että kansainväliseen liikkuvaan toimintaan, esimerkiksi rahoitus- ja vakuutusalalle ja sisäisiin palveluihin annettavilla verokannustimilla voi olla muiden jäsenvaltioiden kannalta kielteinen vaikutus erityisesti silloin, kun niillä luodaan mahdollisuus veronkiertoon. Triesten keskusta koskevalla tukiohjelmalla, joka katsottiin haitalliseksi käytännesääntöjen nojalla, saattoi olla tällainen vaikutus. Komissio toteaa, että Italian viranomaiset viittasivat Triesteä koskevaa tukiohjelmaa käsittelevissä kommenteissaan käytännesääntötyöryhmän 19 päivänä maaliskuuta 2002 pidettyyn kokoukseen, jossa Italia vahvisti, että keskus lopettaa toimintansa käytännesääntöjä koskevan työohjelman mukaiseksi ajaksi.

(48) Komissio painotti, että kaksi Barcelonan julistuksen allekirjoittajavaltiota, Kypros ja Malta, olivat toimenpiteen ilmoittamisajankohtana jo Euroopan unionin jäseniä, ja totesi, että tilanne näissä maissa, jotka hyötyisivät keskuksessa toimivien yritysten investoinneista, on monessa suhteessa erilainen kuin itäisen Euroopan maiden tilanne vuonna 1995. Erityisesti siirtymäkauteen liittyviä ongelmia ei ole koskaan koettu useissa valtioissa, jotka ovat allekirjoittaneet Barcelonan julistuksen (esimerkiksi Turkki ja Israel ovat selvästi vapaita markkinatalouksia), tai joissa siirtymäkausi on päättynyt (esimerkiksi Algeriassa).

(49) Näin ollen komissio epäilee, voidaanko 16 artiklaan soveltaa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b alakohtaa.

(50) Komissio on selittänyt, että tarvitaan laajempi analyysi, johon sisällytetään mahdolliset kolmansien osapuolten huomautukset. Komissio voi päättää vasta tarkasteltuaan näitä huomautuksia, vaikuttaako Italian viranomaisten ehdottama toimenpide kaupan edellytyksiin yhteisen edun vastaisesti.

([14]) EU:n valtiovarainministerit perustivat neuvoston kokouksessa 9.3.1998 (yritysverotusta käsittelevän) käytännesääntötyöryhmän, jonka puheenjohtajana toimi brittiläinen Paymaster General Dawn Primarolo. Työryhmän tehtävänä on arvioida verotoimenpiteitä, jotka voivat kuulua edellä mainittujen sääntöjen soveltamisalaan. Työryhmän marraskuussa 1999 julkaisemassa raportissa mainittiin 66 haitallista verotoimenpidettä, joista yksi oli Triesten rahoituspalvelu- ja vakuutuskeskuksen perustaminen.

IV ITALIAN ESITTÄMÄT HUOMAUTUKSET

(51) Komissio ei ole saanut Italian viranomaisilta tai kolmansilta osapuolilta huomautuksia muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan ilmoituksen yhteydessä esitettyjen epäilyjen poistamiseksi.

V TOIMENPITEEN ARVIOINTI

V.1 Lainmukaisuus

(52) Italian viranomaiset ovat täyttäneet EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan menettelytapavaatimukset ilmoittamalla tukiohjelmasta ja lykkäysehdosta sekä 14 ja 15 artiklan osalta panemalla tukiohjelman täytäntöön *de minimis* -asetuksen nojalla odottaessaan komission hyväksyntää.

V.2 Ohjelman valtiontukiluonne

(53) Komissio katsoo seuraavista syistä, että toimenpide on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

Valtion varojen käyttö

(54) Toimenpiteeseen liittyy valtion varojen käyttöä, sillä Sisilian alue menettää verotuloja tuensaajan veroalennusta vastaavan määrän.

Taloudellinen hyöty

(55) Toimenpiteellä annetaan tuensaajalle tosiasiallisen verotustason alenemisesta johtuvaa taloudellista hyötyä, jonka ansiosta verotaakka pienenee ja yritykset saavat välitöntä etua niinä vuosina, joiden aikana vähennystä sovelletaan.

Toimenpiteen valikoivuus eli tietyn yrityksen tai tuotannonalan suosiminen

— 14 ja 15 artikla

(56) Komissio toteaa, että 14 ja 15 artiklaa on tarkasteltava yhdessä, sillä niillä myönnetään samanlaisia etuja erilaisille tuensaajille. Kyseisissä pykälissä suljetaan seuraavat yritystyypit tuen ulkopuolelle:

a) uudet yritykset, joiden liikevaihto on yli 10 miljoonaa euroa ja jotka toimivat muilla kuin 14 artiklan 1 kohlassa mainituilla aloilla (matkailu, majoitus, kulttuuri, elintarvikkeet, tietotekniikka ja käsiteollisuus)

b) uudet yritykset, joiden liikevaihto on alle 10 miljoonaa euroa ja jotka toimivat muilla kuin 14 artiklan 2 kohdassa mainituilla aloilla (teollisuus); pääosin kyseessä ovat maatalouden ja palvelualan yritykset

c) olemassa olleet yritykset, jotka toimivat kemian ja petrokemian aloilla (15 artikla).

(57) Näin ollen toimenpiteellä suositaan tiettyjä tuotannonaloja, erityisesti matkailu-, majoitus-, kulttuuri-, elintarvike- ja tietotekniikka-aloja, joilla toimivat yritykset voivat kaikki saada viideksi vuodeksi vapautuksen IRAP-verosta. Lisäksi vaikuttaa siltä, että toimenpiteellä suositaan jo toiminnassa olevia ja uusia teollisuusyrityksiä, joiden liikevaihto on alle 10 miljoonaa euroa, kun taas kemian ja petrokemian alan yritykset eivät voi saada tukea.

(58) Vaikka Italian viranomaiset osoittaisivatkin, ettei teollisuuden alalla ole kemian ja petrokemian alan yrityksiä lukuun ottamatta uusia yrityksiä, joiden liikevaihto on yli 10 miljoonaa euroa, vakiintuneen oikeuskäytännön ([15]) mukaan toimenpide olisi valikoiva ja sillä suosittaisiin edellä mainittua tuotannonalaa, sillä ainoastaan teollisuuden alan yrityksillä on mahdollisuus saada viiden vuoden vapautus IRAP-verosta.

(59) Vaikuttaa siltä, että toimenpiteellä annetaan valikoiva etu sisilialaisille yrityksille, sillä tukiohjelmaan voivat kuulua ainoastaan ne yritykset, joiden sääntömääräinen kotipaikka, hallinnollinen päätoimipaikka tai pääkonttori ovat kaikki Sisiliassa. Tämä ei vaikuta olevan kaikkien niiden yritysten tilanne, joilla on tuotantoa tai kaupallista toimintaa Sisiliassa ja jotka maksavat tästä IRAP-veroa.

— *16 artikla: Euroopan ja Välimeren alueen rahoituspalveluja vakuutuskeskus*

(60) Komissio toteaa, että 16 artiklalla myönnetään valikoivaa etua, sillä sitä voidaan soveltaa vain tiettyihin yrityksiin. Etua saavat tosiasiallisesti ainoastaan vakuutus- ja rahoitusalan yritykset, joilla on lupa toimia keskuksessa. Toimenpiteen ulkopuolelle jäävät siis kaikki yritykset, jotka saavat kansainvälisiltä markkinoilta varoja investoidakseen ne alaviitteessä 7 mainittuihin maihin ja joiden toiminta kyseisissä maissa ei tapahdu keskuksen kautta.

([15]) Ainoastaan aineellisia hyödykkeitä tuottaville yrityksille myönnettävä korvaus, ks. esimerkiksi asia C-143/99, Adria-Wien Pipeline GmbH ja Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke GmbH v. Finanzlandesdirektion für Kärnten, Kok. 2001, s. I-08365.

(61) Toimenpide on valikoiva myös siksi, että sillä sen ulkopuolelle jäävät vakuutus- ja rahoitusalan yritykset, jotka tekevät investointeja Italiassa ja muissa maissa, joita ei ole lueteltu alaviitteessä 7 esitetyssä tyhjentävässä luettelossa.

(62) Komissio katsoo edellä esitetyn perusteella, että ehdotettu toimenpide on valikoiva.

Kilpailun ja yhteisön sisäisen kaupan vääristyminen

(63) Vakiintuneen oikeuskäytännön ([16]) mukaan toimenpiteen voidaan osoittaa vääristävän kilpailua, jos tuensaaja kilpailee muiden yritysten kanssa kilpailulle avoimilla markkinoilla.

(64) Komissio toteaa vaikuttavan siltä, että 14 ja 15 artiklassa tarkoitetut toimenpiteet vääristävät kilpailua ja vaikuttavat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, sillä niiden avulla tuensaajilta poistetaan velvoite, jota niihin muuten sovellettaisiin.

(65) Tuensaajat ovat kaikenkokoisia yrityksiä, jotka toimivat pääasiassa teollisuuden alalla, kemian ja petrokemian teollisuutta lukuun ottamatta. Nämä yritykset kilpailevat muiden yritysten kanssa kilpailulle avoimilla markkinoilla, joten vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan vapautus IRAP-verosta saattaa vääristää kilpailua ja vaikuttaa kauppaan.

(66) Komissio katsoo samoin, että 16 artiklassa tarkoitettu toimenpide vääristää kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Rahoitus-, vakuutus-, kiinteistö- ja omaisuudenhoitoyritykset ovat luonteeltaan sellaisia, että ne kilpailevat muiden yritysten kanssa Euroopassa.

(67) Komissio katsoo edellä esitetyn perusteella, että ehdotettu tukiohjelma on valtiontukea.

([16]) Asia T-214/95, Het Vlaamse Gewest v. komissio, Kok. 1998, s. II-717.

V.3 **Soveltuvuus yhteismarkkinoille**

(68) Koska toimenpide on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, sen soveltuvuus yhteismarkkinoille on arvioitava perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdan nojalla. Tähän tapaukseen ei voida soveltaa perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja poikkeuksia, jotka koskevat yksittäisille kuluttajille myönnettävää sosiaalista tukea, tukea luonnonmullistusten tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttaman vahingon vuoksi ja tukea tiettyjen Saksan liittotasavallan alueiden taloudelle. Toimenpidettä ei voida katsoa perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetuksi Euroopan yhteistä etua koskevaksi tärkeäksi hankkeeksi eikä sitä ole tarkoitettu jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseen. Toimenpiteeseen ei voida myöskään soveltaa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettua poikkeusta, jonka mukaan tukea voidaan myöntää tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Sillä ei myöskään edistetä kulttuuria ja kulttuuriperintöä perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan d alakohdassa tarkoitetulla tavalla.

(69) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaan tukea voidaan myöntää taloudellisen kehityksen edistämiseen alueilla, joilla elintaso on poikkeuksellisen alhainen tai joilla vajaatyöllisyys on vakava ongelma. Kyseistä poikkeusta voidaan soveltaa Sisilian alueeseen.

(70) Komissio selitti muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä edellä 29–50 kohdassa toistetut syyt, joiden perusteella se epäili, voitaisiinko toimenpiteeseen soveltaa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettua poikkeusta. Komissio sulki myös pois mahdollisuuden, että aluelain N:o 21/2003 16 artiklaan voitaisiin soveltaa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettua poikkeusta, jonka mukaan tukea voidaan myöntää Euroopan yhteistä etua koskevan tärkeän hankkeen edistämiseen tai Italian taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseen.

(71) Koska kolmansilta osapuolilta ei ole saatu huomautuksia, komissio voi vain todeta, että nämä epäilyt on vahvistettu.

VI **PÄÄTELMÄT**

(72) Komissio toteaa, että Italian ilmoittama ja edellä 10–28 kohdassa kuvattu toimenpide ei sovellu yhteismarkkinoille eikä siihen voida soveltaa EY:n perustamissopimuksessa tarkoitettuja poikkeuksia. Italian viranomaisten mukaan tukea ei ole myönnetty, joten sitä ei ole tarpeen periä takaisin,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Tukiohjelma, jonka Italia aikoo toteuttaa soveltamalla Sisilian aluelain N:o 21/2003 14, 15 ja 16 artiklaa, on valtiontukea.

Ensimmäisessä kohdassa tarkoitettu tuki ei sovellu yhteismarkkinoille eikä sitä voi näin ollen panna täytäntöön.

2 artikla

Italian on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut päätöksen noudattamiseksi.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu Italian tasavallalle.

Tehty Brysselissä 7 päivänä helmikuuta 2007.

Komission puolesta

Neelie KROES

Komission jäsen